

#Framtidstankar - en summering av Framtidsforum 2016

Investeringar i miljösmarta företag är ett av finansbranschens främsta bidrag till en hållbar utveckling. Men för att få en klimatekonomi värd namnet måste ägarna göra vad de kan för att knuffa företagen i rätt riktning.

Klimatet var temat när AP7 för andra året i rad bjöd in till Framtidsforum. Ett hundratal företrädare för näringslivet, finanssektorn, akademien och politiken fanns på plats i Finlandshuset i centrala Stockholm.

– AP7 strävar efter att vara en förändringsagent i klimatfrågan. Vi vill sprida forskningsresultat och visa hur finansbranschen bäst kan bidra till den nya klimatekonomin, sade AP7:s vd Richard Gröttheim i sitt välkomstanförande.

AP7 har ända sedan starten år 2000 prioriterat hållbarhetsfrågorna, men nu betonade fondens chef för kommunikation och ägarstyrning Johan Florén att det både för AP7 och andra aktörer gäller att ta ytterligare ett kliv.

– Bara för att vi gör något i vår investeringsportfölj är det inte säkert att det får några konsekvenser i de företag vi äger. Om det arbete vi bedriver ska bli ett verkligt bidrag till en hållbar utveckling måste förändringar gå hela vägen, ner i de bolag vi äger. Som ägare ska vi göra det vi kan för att knuffa bolagen i den riktning vi tror är bra för en hållbar utveckling.

Mycket av diskussionen utgick från skriften *Investerare i en ny klimatekonomi*, som AP7 gav ut förra året i samverkan med Stockholm Environment Institute. Den byggde i sin tur på *Better growth, better climate: The new climate economy report*, som pekar ut stora framtida investeringsbehov i allt från infrastruktur till alternativa energisystem och miljöteknik.

– Rapporten tecknar en samhällsomställning som tveklöst kommer inom ett eller två decennier. I den finns kanske finansbranschens största bidrag, sade Johan Florén och konstaterar att investerarnas efterfrågan på gröna investeringsmöjligheter idag är större än utbudet.

– Många fonder, inklusive vi själva, vill investera, men har i vissa fall svårt att placera pengarna. I de investeringar som håller högst kvalitet är konkurrensen så stor att villkoren och värderingarna blir helt galna.

Johan Kuylenstierna, vd på Stockholm Environment Institute (SEI) och dagens moderator, påminde om de frågor som AP7 såg fram emot att få belysa under konferensen: Enorma summor kommer att behöva investeras de närmsta decennierna. Var är flaskhalsarna? Varför är det ofta svårt att matcha investeringsviljan med utbudet av investeringsobjekt?

– I bästa fall blir det här en idéverkstad där vi tillsammans identifierar problem och skapar nya tankar som kan leda till nya forskningsprojekt, sade Johan Kuylenstierna.

Finansmarknadsminister Per Bolund (MP) var först ut bland de inbjudna talarna och formulerade sitt recept för hur finansbranschen ska lyckas med hållbarhetsfrågorna:

– Spring så fort ni kan. Att stå stilla i en värld som förändras är inget bra recept. Vill man ha bra avkastning på sina investeringar måste man röra sig snabbt. Om vi bara ser risker och väljer att vara försiktiga så kommer det att vara ett väldigt dåligt recept för att lyckas.

Per Bolund fick frågan vad han ser som mest avgörande för att utvecklingen mot en hållbar klimatekonomi ska ta fart.

– Vi måste se till att det finns investeringsmöjligheter, men också möjligheter till ett uppdelat risktagande. Kan privata och offentliga aktörer göra investeringar tillsammans tror jag det kan vara ett sätt att få igång investeringsströmmarna.

Anna Lindstedt, svensk klimatambassadör, rapporterade om Parisavtalet, som bland annat innebär att världens länder ska arbeta för att begränsa jordens uppvärmning till 1,5 grader. Är avtalet så framgångsrikt som alla säger? undrade moderatorn.

– Så bra det var möjligt. Efter komplicerade förhandlingar skrev i stort sett alla länder på ett bindande avtal. Det är en väldigt viktig signal till både länder och investerare, svarade Anna Lindstedt.

Hon underströk att världens länder förbundit sig att upprätta klimatplaner knutna till Parisavtalet, som ska uppdateras vart femte år. Samtidigt framhöll hon att planer i sig inte är tillräckligt för att nå resultat.

– Nu är det angeläget att vi gör uppföljningar och ställer de länder till svars som inte följer avtalet. Vi har inte så bra metoder för att straffa länder, istället försöker vi skapa incitament.

Christina Lindbäck, hållbarhetschef på NCC, noterade att såväl byggindustrin som andra branscher blivit mer involverade i klimatarbetet.

– Tidigare har vi inom näringslivet varit ganska frikopplade från processen och inte känt oss så berörda. När vi får interagera med politiken och andra aktörer blir också engagemanget starkare.

En väg att underlätta utvecklingen mot en mer hållbar grön ekonomi är att göra offentlig upphandling effektivare och komma bort från dagens fokus på lägsta pris, framhöll Christina Lindbäck. Hon efterlyste också mer diskussion om otraditionella sätt att finansiera investeringar i infrastruktur.

– Kan andra aktörer äga infrastruktur? Kan AP-fonderna investera i den här typen av samhällsviktiga projekt? Vi vill att den debatten ska komma upp på bordet.

Sara McPhee, styrelseordförande i SNS, medgav att hon – trots sin gedigna erfarenhet från finansvärlden – tog lång tid på sig att se kopplingar mellan klimat och finanssektorn. Det föranledde henne att nu uppmana alla klimatkunniga deltagare i konferensen att erbjuda fortbildning om hållbara investeringar till finanssektorn. Även Sara McPhee såg framför sig att de aktieanalytiker och förvaltare som agerar snabbt på utvecklingen mot ett större inslag av klimatekonomi kommer att vara framtidens vinnare.

– Det gäller att locka de här personerna med det de är tillsatta att göra, nämligen att tjäna pengar, sade hon.

Workshopdel – att tydliggöra finansbranschens bidrag till en hållbar utveckling

Workshopen utgick från Framtidsforums introduktionspass, paneldeltagarnas och finansmarknadsministrarnas presentationer och syftade till att konkretisera arbetsgruppernas reflektioner, tankar och idéer.

”Gör universiteten till laboratorier för teknisk innovation och skapa en effektiv brygga till kommersialisering av forskarnas rön”.

”Flaskhalsen mellan forskningsprojekt om klimateffektiv teknik och en kommersiell utveckling måste bort, konstaterade flera deltagare. Annars blir det inga företag att investera i”.

”En bättre samverkan mellan akademi och näringslivet kan också bestå av att redan etablerade företag blir bättre på att ta emot studenter och forskare som behöver pröva sina teorier i praktiken”.

Under en timmes workshop blandades perspektiven från akademien, finansbranschen, näringslivet och politiken. Ur den smältdegel av kreativitet som uppstod kom också förslag om att mer noggrant studera exempel utomlands. Är det lättare att få fram riskvilligt kapital i andra länder och i så fall varför? Finns det exempel på skattelättnader som främjar gröna investeringar?

Ett sätt att få fart på utvecklingen kan vara att få bort den mystik som ibland frodas kring klimatekonomi och hållbarhet. Så länge gröna investeringar betraktas som en nisch vid sidan av den mer etablerade ekonomin kommer det bara gå att attrahera en begränsad mängd kapital. För att få in mycket pengar måste även pensionsfonder och andra investerare i mittfåran fångas in.

För att få fart på utvecklingen behöver finansbranschen också hitta en gemensam syn på vad ett hållbart värdeskapande är, föreslog en av de åtta grupper som försåg AP7 och SEI med underlag.

Dagens grupparbete kommer att ligga till grund för fortsatta diskussioner mellan SEI och AP7. Syftet och förhoppningen är att identifiera en relevant forskningsfråga för såväl bransch som akademi och komma vidare i arbetet med att stimulera en effektiv klimatekonomi.